

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2016

Llengua catalana i literatura

Sèrie 3

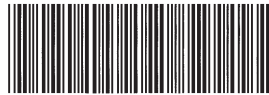
Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació		
1. Comprensió lectora	1.1	
	1.2	
	1.3	
	1.4	
	1.5	
2. Expressió escrita	2.1	
	2.2	
3. Reflexió lingüística	3.1	
	3.2	
	3.3	
	3.4	
	3.5	
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Total		
Qualificació final		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El Dr. Valcàrcel entrà sense treure's el barret i va fer un gest amb la mà per saludar-los. Era baix, i encara ho semblava més perquè coixejava i llençava el cos endavant. De la cara prima i pàl·lida on la barba afaitada amb molt de compte pintava una ombra blava, n'eren visibles sobretot els ulls.

A penes els alçava en passar per entre els alumnes, i les celles van tremolar lleugerament.

Van seguir-lo amb una estranya docilitat, però a contracor també; com si els costés, a tots plegats, tancar-se a l'aula amb l'honorable bruixot que ompliria la pissarra amb els signes cabalístics de la ciència. L'aula era freda i feia una olor de **resclosit** molt dolça. Es va fer un silenci immediat; la veu rasposa del Dr. Valcàrcel s'imposava:

—...Així doncs, si tenim en compte una funció V d'una variable desenrotllada seguint les potències de la dita variable...

Té un front bonic —pensava la Maria. Per què deu portar el cabell tan **clenxinat**? Deu ser un home polít, meticulós, d'una pulcritud obsessiva. Aquests apunts no em serviran de res.

El cel de març era a l'altre cantó dels vidres d'una tal bellesa que produïa una suau angúnia. La llum **es vessava** sobre els caps inclinats, sobre els papers que omplien tots, de pressa, de lletres i signes.

—Sí, vostè...

La Maria respirà tranquil·litzada. En Pere Girbalt s'havia aixecat i contestava, sens dubte adequadament, a la pregunta. Alguna cosa no prevista devia haver passat, perquè tothom reia. La rialla era encomanadissa, una explosió de repòs dins la tensió de l'aula. Va riure també.

La veu del Dr. Valcàrcel vibrava d'indignació:

—Vostè, sí... ¿El seu nom, per favor, senyoreta?

No hi havia pregunta del Dr. Valcàrcel que no comencés amb aquest interrogant de **fungida** amabilitat. S'havia preguntat molt sovint com li era possible oblidar tan profundament set noms d'alumnes repetits al llarg de tot un curs. La pregunta, però (no hi havia altre remei), havia de ser contestada. I aquest cop, tampoc no podia dubtar-ne: li anava dirigida.

—¿El seu nom, per favor, senyoreta?

—Maria Carcereny.

—Senyoreta Carcereny, ¿em vol dir per què riu?

La mirada volia ser desafiant sense acabar-ho d'aconseguir. Se sentia una mica absurda amb el seu posat heroic.

—Simplement perquè tothom ha rigut.

—L'originalitat no és el seu fort. ¿No li sembla?

Després —des de la seva actitud agressiva i distant alhora— el Dr. Valcàrcel l'oblidà. Continuava el seu discurs dedicat ara a en Pere Girbalt, que se l'escoltava amb aplicada atenció. Desenvolupava un tema que tots coneixien molt bé, però que fingien escoltar amb interès sempre nou: la seva manca d'autèntica preparació universitària, la inconsciència de la generació a la qual pertanyien, l'absoluta **buidor** de tot allò que feien, el seu constant refiar-se de la benevolència del catedràtic.

M. Aurèlia CAPMANY. *La pluja als vidres.*
Barcelona: Club Editor, 1984, p. 11-13

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) Maria Carcereny era una alumna del Dr. Valcàrcel.	☐	☐
b) Només hi havia set alumnes al curs.	☐	☐
c) El Dr. Valcàrcel s'encomanava també del riure dels alumnes.	☐	☐
d) No era la primera vegada que els renyava, els alumnes ja havien sentit abans aquell sermó.	☐	☐
e) El professor recordava molt bé el nom de tots els alumnes.	☐	☐

1.2. Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots següents, marcats en negreta en el text, que funcioni en el mateix context. [0,5 punts]

- a)** *Resclosit, resclosida:*
- b)** *Clenxinat, clenxinada:*
- c)** *Vessar-se:*
- d)** *Fingit, fingida:*
- e)** *Buidor:*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a)** «S'havia preguntat molt sovint com **li** era possible oblidar tan profundament set noms»:
- b)** «el Dr. Valcàrcel l'oblidà»:

1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, què pot voler dir el narrador en el fragment següent del text, referit a l'actitud de la Maria: «La mirada volia ser desafiant sense acabar-ho d'aconseguir». [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

- 1.5.1.** En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per quina causa Don Toni i Dona Maria Antònia s'havien separat durant un cert temps, a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) El riu Ebre passa per Mequinensa.	☐	☐
b) El sereno de la vila s'entenia amb el sergent de la Guàrdia Civil.	☐	☐
c) Els contes d' <i>El Cafè de la Granota</i> estan ambientats després de la Guerra Civil.	☐	☐
d) El conte «Els delfins» tracta de zoologia.	☐	☐
e) En Miquel Garrigues demana a la Mort ocupar la plaça del barquer del més enllà.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) El personatge de Don Toni mostra una ironia molt fina.	☐	☐
b) A Don Toni no l'atrauen les novetats tecnològiques del moment, com els automòbils.	☐	☐
c) La biblioteca de Bearn es va cremar.	☐	☐
d) Al final de la seva vida Dona Maria Antònia perd el seny.	☐	☐
e) Don Felip, l'avantpassat de Don Toni, era fabricant de nines.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text de l'estil directe a l'estil indirecte a partir del començament que us proposem a continuació, canviant els temps verbals i la forma dels clítics, si escau. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

- «—¿El seu nom, per favor, senyoreta?
 —Maria Carcereny.
 —Senyoreta Carcereny, ¿em vol dir per què riu?
 —Simplement perquè tothom ha rigut.
 —L'originalitat no és el seu fort. ¿No li sembla?»

El Dr. Valcàrcel li va demanar...

- 2.2. En el text es reflecteix una situació de conflicte entre un professor i els seus alumnes, provocat per un atac de rialles. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre algun cas semblant que conegueu o que hàgiu viscut personalment a l'aula o en algun altre context. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Els escriptors tenen una responsabilitat especial com a **preservadors** i **transmissors** de la memòria. En el cas de les comunitats baquetejades per la història aquesta responsabilitat és encara més aguda. N'és un bon exemple l'escriptora Irène Némirovsky, autora de *Suite française*, la qual ha narrat una versió alternativa d'un episodi complex de la història francesa recent que ben pocs han explicat amb claredat: el col·laboracionisme generalitzat amb els ocupants alemanys durant la Segona Guerra Mundial. Els historiadors han reconstruït la història i la memòria, i l'art —la literatura i el cinema— ha **excel·lit** en la tasca de conservar i de recrear moments crucials de la memòria col·lectiva.

En el context ibèric, l'ús de la memòria ha tingut una politització ben específica. A diferència de països com Sud-àfrica o l'Argentina, després d'un període de dictadura, aquí no es va resoldre el problema i es preferí una política d'amnèsia i oblit. Som en un àmbit completament diferent, en què conceptes com els de reconciliació, memòria i oblit no són el més habitual. La recuperació de la memòria s'ha produït en part com a reacció contra les distorsions que havia introduït la historiografia franquista i contra l'amnèsia, que es va considerar la norma social acceptable en l'època de la transició democràtica a la fi de la dictadura. Estudis recents han destacat les dificultats de recuperar el passat a causa dels problemes de representació, la dificultat de trobar la «veritat» i la inevitable naturalesa política (i subjectiva) de les reconstruccions.

En aquest article vull identificar com és recuperada la memòria històrica a la literatura de ficció, i en particular de quina manera es juga amb el problema del temps. Allò que vull mostrar és que el llenguatge literari, amb la seva habilitat de penetrar i crear situacions de contaminació, és el més adequat per presentar de manera menys ideològica i emocional la memòria històrica com una manera de reconstruir, completar o **corregir** allò que n'han dit les històries oficials. La meua tesi és que la literatura és capaç de recuperar o recrear el que ha estat explicat en les històries oficials i així aconseguir donar veu a memòries, personatges i realitats que han estat suprimides. El discurs històric es fonamenta exclusivament en la veritat demostrable, mentre que el discurs de la ficció s'interessa per la realitat d'un episodi i ho fa des del territori del que és possible o imaginable. Com ha recordat Herzberger, la ficció **s'atansa** a la història mitjançant el difuminat o *scumbling*, que és un dels trets característics de la narrativa que s'ocupa de recuperar la memòria històrica.

Adaptació feta a partir del text
d'Enric Bou. «Temps i memòria: *Camí de sirga* i *Les veus del Pamanó*».
Digithum, núm. 15 (2013), p. 27

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) La memòria històrica només és tasca dels historiadors.	☐	☐
b) La literatura i el cinema complementen la tasca dels historiadors en la recuperació de la memòria històrica.	☐	☐
c) La recuperació de la memòria històrica a Espanya no s'ha resolt bé.	☐	☐
d) A l'Argentina es preferí una política d'amnèsia i oblit.	☐	☐
e) El discurs de la ficció es basa en la veritat demostrable.	☐	☐

- 1.2. Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) *Preservador, preservadora:*
  - b) *Transmissor, transmissora:*
  - c) *Excellir:*
  - d) *Corregir:*
  - e) *Atansar-se:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «La recuperació de la memòria s’ha produït en part com a reacció contra les distorsions que havia introduït la historiografia franquista i contra l’amnèsia, **que** es va considerar la norma social acceptable en l’època de la transició democràtica a la fi de la dictadura»:
  - b) «El discurs històric es fonamenta exclusivament en la veritat demostrable, mentre que el discurs de la ficció s’interessa per la realitat d’un episodi i **ho** fa des del territori del que és possible o imaginable»:
- 1.4. Expliqueu a partir del text, en tres línies com a màxim, la diferència bàsica entre el discurs històric i el discurs de la ficció. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d’aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, exposeu les característiques de la llengua que usa Jesús Moncada a l’obra *El Cafè de la Granota*. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) Hi ha un personatge que apareix en alguns contes recollint històries.	☐	☐
b) L'amo de la mina de l'Ebre era casat amb la mestressa d'una altra mina.	☐	☐
c) Els contes d' <i>El Cafè de la Granota</i> estan ambientats en l'època actual.	☐	☐
d) L'antiga vila de Mequinensa es trobava prop de l'aigua-barreig de l'Ebre i el Segre.	☐	☐
e) L'actriu Claudia Cardinale va passar per Mequinensa.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) El mite de Bearn es construeix a partir de pols oposats en les creences, la política, el sexe, la veritat i la mentida.	☐	☐
b) En l'epíleg els francmaçons volen comprar la possessió.	☐	☐
c) L'hereu de Bearn és Joan Mayol.	☐	☐
d) Els personatges femenins són tots iguals, representen el mateix.	☐	☐
e) Don Toni estavella un cotxe dins de casa.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent del text, passant els quatre verbs subratllats al temps de passat simple i canviant els quatre adjectius marcats en negreta per uns altres de significat equivalent. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«N'és un bon exemple l'escriptora Irène Némirovsky, autora de *Suite française*, la qual ha narrat una versió **alternativa** d'un episodi **complex** de la història francesa recent que ben pocs han explicat amb claredat: el col·laboracionisme **generalitzat** amb els ocupants alemanys durant la Segona Guerra Mundial. Els historiadors han reconstruït la història i la memòria, i l'art —la literatura i el cinema— ha excel·lit en la tasca de conservar i de recrear moments **crucials** de la memòria col·lectiva.»

- 2.2. En el text es relaciona la recuperació de la memòria històrica amb la història i amb la literatura. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, a partir del que coneixeu o del que opineu sobre el paper d'altres actors o participants dels processos de recuperació de la memòria històrica, com les víctimes, els parents, les associacions, els antropòlegs, els jutges o les administracions. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. El Dr. Valcàrcel entrà sense treure's el barret.

- complement del nom
- complement predicatiu
- complement de règim (o preposicional)
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.2. A penes els alçava en passar per entre els alumnes.

- subjecte
- complement predicatiu
- complement o objecte directe
- complement o objecte indirecte

3.1.3. Com si els costés tancar-se a l'aula amb l'honorable bruixot que ompliria la pissarra amb els signes cabalístics de la ciència.

- construcció o clàusula d'infinitiu de complement o objecte directe
- oració subordinada adverbial
- construcció o clàusula d'infinitiu de subjecte
- oració subordinada adjectiva

3.1.4. La Maria respirà tranquil·litzada.

- complement del nom
- atribut
- complement predicatiu
- complement de l'adjectiu

3.1.5. La pregunta, però, havia de ser contestada. I aquest cop, tampoc no podia dubtar-ne: li anava dirigida.

- complement o objecte indirecte
- complement de règim (o preposicional)
- complement circumstancial (o adjunt)
- complement o objecte directe

3.1.6. L'art ha excel·lit en la tasca de conservar i de recrear moments crucials de la memòria col·lectiva.

- complement circumstancial (o adjunt)
- construcció o clàusula d'infinitiu de complement o objecte directe
- complement de règim (o preposicional)
- construcció o clàusula d'infinitiu de complement de règim (o preposicional)

3.1.7. Som en un àmbit completament diferent, en què conceptes com els de reconciliació, memòria i oblit no són el més habitual.

- conjunció
- preposició
- complement circumstancial (o adjunt)
- complement del nom

3.1.8. La inevitable naturalesa política de les reconstruccions.

- modificador de *naturalesa*
- modificador de *naturalesa política*
- modificador de *naturalesa política de les reconstruccions*
- modificador de *les reconstruccions*

- 3.1.9.** La meva tesi és que la literatura és capaç de recuperar o recrear el que ha estat explicat en les històries oficials.
- complement circumstancial (o adjunt)
  - complement de règim (o preposicional)
  - complement de l'adjectiu
  - complement del nom
- 3.1.10.** El discurs històric es fonamenta exclusivament en la veritat.
- sense funció
  - complement de règim (o preposicional)
  - complement circumstancial (o adjunt)
  - complement de l'adverbi
- 3.2.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)* No parla (*res / gens*) _____ d'anglès, li costarà trobar feina.
- b)* No ha fet (*prou / prous*) _____ amics durant el viatge.
- c)* A la ciutat es (*vénen / van*) _____ fent força obres.
- d)* (*M'he / He*) _____ caigut de l'escala.
- e)* No he trobat (*cap / ningun*) _____ moble que m'agradés, en aquesta botiga.
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)* Els bombers van ordenar que s' _____ (*evacuar*) l'edifici.
- b)* Separarem els rovells de les clares, que _____ (*batre*) a punt de neu.
- c)* Ahir es _____ (*cloure*, en passat simple) la reunió abans d'hora.
- d)* El guisat és al foc, s'està _____ (*coure*).
- e)* Si la Joana es presentés per a delegada de curs, segur que nosaltres la _____ (*triar*).
- 3.4.** Subratlleu en el text següent les cinc grafies que corresponen al so palatal fricatiu sonor [ʃ] o, en algunes varietats dialectals, a l'africat [dʒ]. [0,5 punts]
- No m'ha agradat gens com ha acabat el projecte. El subjecte de la clenxa és un bon enginyer però té una trajectòria coneguda: tot allò que gestiona acaba amb un xoc de trens.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els verbs o adjectius adequats, derivats dels substantius que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)* El cel es va _____ (*núvol*) ràpidament i no va deixar de ploure en tres hores.
- b)* Va dedicar tres dies a _____ (*vernís*) les portes del pis.
- c)* Com que plovia tant, es van _____ (*recer*) en una cova.
- d)* Aquest estiu han instal·lat aire _____ (*condició*) a casa.
- e)* És un desastre irreversible i _____ (*remei*).

Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2016

Llengua catalana i literatura

Sèrie 5

Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació		
1. Comprensió lectora	1.1	
	1.2	
	1.3	
	1.4	
	1.5	
2. Expressió escrita	2.1	
	2.2	
3. Reflexió lingüística	3.1	
	3.2	
	3.3	
	3.4	
	3.5	
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Total		
Qualificació final		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Havien de passar tres o quatre anys, sense cap notícia, fins que aquella nit la trobés a l'Òpera. París era un bullidor, aleshores. L'Exposició Universal i el comiat del segle s'unien en una sola **efemèride** desbordant. Pauline va aparèixer, de cop, a la llotja que Amédée i la seva muller compartien amb els seus cosins. Va ser només un moment: el glaç dens on repercutia va ferir la mirada càlida i oberta de la nouvinguda. Amédée, travat i engavanyat per l'intent d'impossibles pactes ocults, no va gosar ni estendre la mà. Pauline ja no semblava un infant, i aquesta constatació va fer encara més greu el seu **atuïment**. Amédée la va recordar uns dies així, amb aquell vestit de nit color glicina cenyit a la cintura, les espatlles nues, el coll blanquíssim, en l'esclat dels seus vint anys. Després va esborrar una visió que no feia sinó accentuar i precisar la **recança** que algun cop l'havia assaltat i que l'aclaparava, encara, quan ja la sentència havia estat pronunciada inapel·lablement, amb nous elements de judici: Pauline ja no era un infant i vivia a París. Si bé la fredor de la trobada havia impedit que, a hores d'ara, sabés la seva adreça, una situació d'atzar com aquella podia tornar a produir-se.

No sabia si pesava més en **ell** la **temença** o el desig. Durant uns mesos Amédée va estar a l'aguait. Després tot va reprendre altre cop els contorns previs i Pauline va retornar, com un pòsit que per un moment s'havia remogut, al fons de tot de la memòria.

Devia ser un any o dos més tard que Amédée es va trobar fullejant un llibre de poemes: *Estudis i preludis*, signat per un autor sens dubte inèdit fins aleshores, R. Vivien. Sovint s'arribava, tot passejant, fins al passatge Choiseul, i furetejava per entre les novetats poètiques, atent al llambreig ocasional d'alguna veu jove que pogués alimentar la seva confiança en el futur de la poesia. Aquell era un llibre en vers i estrofisme regular, cosa d'agrair en aquells dies, quan el vers lliure, al parer d'Amédée, feia tants **estralls** entre el jovent. Aquest fet, afegit a una primera impressió del tot favorable, el van decidir a comprar-lo.

Van passar uns dies abans no va tenir el temps que requeria una lectura atenta. Hi havia alguna cosa en ell que semblava retardar el moment. Però un matí, en llevar-se, li va agafar de cop una pressa intemperant. En els poemes hi havia com un llunyà ressò imprecís que volia xuclar-lo i Amédée es resistia a seguir aquella suggestió que no sabia on el podia menar. I es va aferrar amb força a la lògica, al càlcul de probabilitats per no cedir a aquella mena de cant de sirena. De cop, però, va arribar l'evidència, amb aquell sonet que començava:

Sents l'eixam de les músiques com passa, allà d'enllà?

Maria-Mercè MARÇAL. *La passió segons Renée Vivien.*

Barcelona: Columna, 2008

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Feia vint anys que Amédée no trobava Pauline.	☐	☐
b) La llotja de l'Òpera era dels cosins de Pauline.	☐	☐
c) Amédée tenia por que, per atzar, tornés a trobar Pauline per París.	☐	☐
d) Al passatge Choiseul, Amédée hi comprava llibres.	☐	☐
e) El vers lliure estava de moda entre el jovent.	☐	☐

1.2. Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

a) *Efemèride*:

b) *Atuïment*:

c) *Recança*:

d) *Temença*:

e) *Estralls*:

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

a) «No sabia si pesava més en **ell** la temença o el desig»:

b) «Aquest fet, afegit a una primera impressió del tot favorable, el van decidir a comprar-**lo**»:

1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, quines sensacions va tenir Amédée en llegir el llibre de R. Vivien. [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quina és la varietat lingüística que es reflecteix a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) El futbol i els enterraments són dues de les activitats que més apareixen en l'obra.	☐	☐
b) El sereno s'entenia amb la dona del sergent de la Guàrdia Civil.	☐	☐
c) L'antic camp de futbol de Mequinensa era lluny del riu.	☐	☐
d) <i>Clenxa</i> és el malnom del barber de la vila.	☐	☐
e) <i>Clenxa</i> és el protagonista de tots els contes.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) <i>Bearn o la sala de les nines</i> és la història d'un llinatge caducat, d'una societat que canvia.	☐	☐
b) Don Toni rebutja la modernitat.	☐	☐
c) Joan Mayol és el nebot i l'hereu de Don Toni i Dona Maria Antònia.	☐	☐
d) A la sala de les nines hi ha també l'arxiu de Don Felip.	☐	☐
e) Don Felip, l'avantpassat de Don Toni, era fabricant de nines.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text a partir del començament que us proposem a continuació. Canvieu el que calgui, però tingueu en compte que la redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«Havien de passar tres o quatre anys, sense cap notícia, fins que aquella nit la trobés a l'Òpera. París era un bullidor, aleshores. L'Exposició Universal i el comiat del segle s'unien en una sola efemèride desbordant.»

L'Exposició Universal i el comiat del segle...

- 2.2. En el text hi ha un retrobament entre Amédée i Pauline, després de no haver-se vist durant anys. La situació és violenta per a Amédée, a qui se li remouen els records i té sentiments contradictoris. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre aquesta barreja de sentiments que ens causen algunes situacions: volem ser en un lloc i no ser-hi alhora, volem trobar-nos amb una persona i quan la veiem no sabem què dir-li, ens agradaria fer una cosa i ens fa mandra fer-la, etcètera. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

La màquina de vapor i les noves dinàmiques del transport van ser descobriments que van definir el món en què vivim avui. En el seu moment la Revolució Industrial va ser viscuda com un dels canvis de civilització més determinants de la història de la humanitat. Amb tot, sense saber-ho, s'estava desencadenant alhora el fenomen de **pertorbació** massiva i potencialment més greu que ha amenaçat el funcionament del nostre planeta.

Van ser els primers moviments ecologistes els que van impulsar la celebració de la Primera Cimera de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient, l'any 1972. Les primeres alertes mediambientals, però, es començaven a disparar i l'any 1988 es va considerar necessari crear el Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic. Aquest grup d'experts va ser el que va redactar la Convenció de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic, presentada a la Cimera de la Terra de Rio del 1992.

Però el tractat internacional no s'ha sabut o volgut desenvolupar ni aplicar mai bé. A més, el creixement econòmic **desaforat** i amb tendència a la globalització de la segona meitat dels anys noranta estava basat en l'ús de més i més combustibles fòssils (carbó, petroli i gas). Això va fer que quan el Protocol de Kyoto va entrar finalment en vigor el 2005, els objectius que es proposava ja estiguessin del tot **obsolets** i que l'impacte d'aplicar-lo fos nul.

Ningú no va preveure que a l'inici dels 2000 es viuria una expansió mundial que va donar lloc al fenomen dels països emergents o a l'esbojarrada festa financera que acabaria esclatant en la crisi de les *subprime* a Europa i als EUA el 2007. Aquí és on, en qüestions climàtiques, pot dir-se que la humanitat va perdre el tren.

I és que, al tombant del segle XXI, tots els experts mundials eren conscients que un dels cicles naturals del funcionament bàsic i essencial del planeta estava quedant afectat de forma molt greu i irreversible. L'efecte d'hivernacle, que és el mecanisme natural que fa que la temperatura terrestre es mantingui en els nivells que fan possibles moltes de les formes de la vida biològica actual, havia quedat trastocat definitivament i, tot i saber-se'n la gravetat, els governants del món han estat incapaços de **gestar** un escenari de lluita real contra l'escalfament global primer, i contra el canvi climàtic després.

El sotmetiment de la política internacional a la realitat econòmica dominant, que com sabem **es nodreix** de dinàmiques de consum i, per tant, de producció cada cop més grans i més globalitzades, explica aquest nou fracàs. També l'altra gran arrel del problema és que el 85 % del sistema de provisió energètic mundial segueix sent el relacionat amb els combustibles fòssils. De fet, les energies renovables no podran substituir completament les energies d'origen fòssil fins ben bé d'aquí a trenta anys.

Adaptació feta a partir del text de Josep XERCAVINS.

«Canvi climàtic: el tren que perdem des de fa vint anys». *Sàpiens*, núm. 164 (2016), p. 10-11

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La Revolució Industrial és vista com una de les causes inicials del canvi climàtic.	☐	☐
b) Els ecologistes van organitzar la Cimera de les Nacions Unides.	☐	☐
c) El Protocol de Kyoto va entrar en vigor massa tard.	☐	☐
d) Els governs són molt eficients en la lluita contra el canvi climàtic.	☐	☐
e) El sistema econòmic dominant explica el fracàs de la lluita contra el canvi climàtic.	☐	☐

- 1.2. Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) *Pertorbació:*

  - b) *Desaforat, desafortada:*

  - c) *Obsolet, obsoleta:*

  - d) *Gestar:*

  - e) *Nodrir-se:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms o dels sintagmes següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «**Aquest grup d'experts** va ser el que va redactar la Convenció de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic»:
  - b) «tot i saber-se'n la gravetat»:
- 1.4. Expliqueu a partir del text, en tres línies com a màxim, la relació que hi ha entre el sistema econòmic i el canvi climàtic. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, resumeix quina és la situació que s'exposa en el conte breu «Paraules des d'un oliver», de l'obra *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) <i>El Cafè de la Granota</i> és un recull de contes ambientats, tots, a Mequinensa.	☐	☐
b) L'humor és un element bàsic en els contes d' <i>El Cafè de la Granota</i> .	☐	☐
c) L'esport més popular a Mequinensa és el bàsquet.	☐	☐
d) Els llaguts navegaven per l'Ebre.	☐	☐
e) Els personatges dels contes són tots mariners.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) Don Toni va assistir a l'estrena de <i>Faust</i> a París.	☐	☐
b) Tota la novella de <i>Bearn</i> està ambientada al segle xx.	☐	☐
c) El senyor vestia un hàbit franciscà per estar per casa.	☐	☐
d) En el text de <i>Bearn</i> hi ha citacions i expressions en castellà, francès i italià.	☐	☐
e) Dona Maria Antònia va fugir a Itàlia amb Joan Mayol.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text, els verbs principals del qual estan en temps passat, i transformeu-lo en un text predictiu, en què la veu narrativa se situï al segle xx i amb els verbs principals en temps futur. La redacció resultant ha de contenir, com a mínim, tota la informació inclosa en el fragment. Afegiu-hi, a més, un parell d'adverbis o de locucions adverbials que indiquin una opinió favorable o desfavorable, com ara *per sort*. [1 punt]

«I és que, al tombant del segle XXI, tots els experts mundials eren conscients que un dels cicles naturals del funcionament bàsic i essencial del planeta estava quedant afectat de forma molt greu i irreversible. L'efecte d'hivernacle, que és el mecanisme natural que fa que la temperatura terrestre es mantingui en els nivells que fan possibles moltes de les formes de la vida biològica actual, havia quedat trastocat definitivament i, tot i saber-se'n la gravetat, els governants del món han estat incapaços de gestar un escenari de lluita real contra l'escalfament global primer, i contra el canvi climàtic després.»

- 2.2.** Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre les accions que podem dur a terme, individualment o col·lectivament, per a lluitar contra el canvi climàtic. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Pauline va aparèixer, de cop, a la llotja que Amédée i la seva muller compartien amb els seus cosins.

- oració subordinada adjectiva o de relatiu, especificativa
- oració subordinada substantiva
- oració subordinada adjectiva o de relatiu, especificativa
- oració subordinada adverbial

3.1.2. Amédée, travat i engavanyat per l'intent d'impossibles pactes ocults, no va gosar ni estendre la mà.

- complement circumstancial (o adjunt)
- complement o objecte directe
- complement de règim (o preposicional)
- subjecte

3.1.3. Després va esborrar una visió que no feia sinó accentuar i precisar la recança que algun cop l'havia assaltat.

- complement o objecte directe
- complement del nom
- complement circumstancial (o adjunt)
- subjecte

3.1.4. Però un matí, en llevar-se, li va agafar de cop una pressa intemperant.

- construcció o clàusula d'infinitiu de complement circumstancial (o adjunt)
- complement del nom
- construcció o clàusula d'infinitiu de complement de règim (o preposicional)
- complement predicatiu

3.1.5. I es va aferrar amb força a la lògica, al càlcul de probabilitats.

- complement del nom
- complement de règim (o preposicional)
- complement circumstancial (o adjunt)
- complement o objecte indirecte

3.1.6. Quan el Protocol de Kyoto va entrar finalment en vigor el 2005, els objectius que es proposava ja estaven del tot obsolets.

- pronom de relatiu de complement o objecte directe
- conjunció
- pronom de relatiu de subjecte
- pronom interrogatiu de complement o objecte directe

3.1.7. Aquí és on, en qüestions climàtiques, pot dir-se que la humanitat va perdre el tren.

- oració subordinada substantiva de subjecte
- oració subordinada adjectiva substantivada de subjecte
- oració subordinada adjectiva substantivada de complement o objecte directe
- oració subordinada substantiva de complement o objecte directe

3.1.8. L'efecte d'hivernacle, que és el mecanisme natural que fa que la temperatura terrestre es mantingui en els nivells que fan possibles moltes de les formes de la vida biològica actual, havia quedat trastocat definitivament.

- oració subordinada adjectiva o de relatiu, especificativa
- oració subordinada adverbial
- oració coordinada amb el subjecte
- oració subordinada adjectiva o de relatiu, explicativa

- 3.1.9.** Els governants del món han estat incapaços de gestar un escenari de lluita real contra l'escalfament global primer, i contra el canvi climàtic després.
- complement de l'adjectiu
  - complement de règim (o preposicional)
  - complement agent
  - complement circumstancial (o adjunt)
- 3.1.10.** La realitat econòmica dominant es nodreix de dinàmiques de consum.
- complement o objecte indirecte
  - complement de règim (o preposicional)
  - complement circumstancial (o adjunt)
  - complement del nom
- 3.2.** Empleneu els buits de les oracions següents amb els pronoms febles, de relatiu o interrogatius adients i en la forma correcta. [0,5 punts]
- a) _____ saps prou, de matemàtiques, per a passar l'examen?
  - b) Han assistit molts manifestants a la concentració, oi? La policia municipal _____ ha comptat.
  - c) El llibre _____ t'agrada tant, _____ l'ha escrit?
  - d) No _____ sabies, això del premi? A qui _____ donaràs, la notícia?
  - e) Ja veureu que l'indret _____ anem és espectacular.
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a) Si _____ (*sortir*) d'hora de la feina, tindríeu temps d'anar a comprar.
  - b) Quan jo _____ (*sortir*) de la feina, no ho puc fer mai.
  - c) Caldria que tu (*comptar*) _____ quantes capsques queden al magatzem.
  - d) Què (*fer*) _____ vosaltres, si perdéssiu la feina?
  - e) La Joana ha estat (*coure*) _____ galetes al forn.
- 3.4.** Identifiqueu els sons que corresponen a les grafies subratllades del text següent i indiqueu quines sonen igual en aquest context. [0,5 punts]
- El faig és una espècie protegida de l'entorn paisatgístic de la Garrotxa, per exemple. Durant els períodes d'estiueig, l'Ajuntament d'Olot, amb un aparell que serveix per a mesurar els gasos, controla la quantitat d'oxigen que es consumeix en la incineració de deixalles.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els substantius o els verbs adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a) Haurem de repetir la _____ (*imprimir*) d'aquests fulls.
  - b) Sovint, la dona apareix amb _____ (*clar*) com a protagonista solitària dels anuncis de productes de neteja.
  - c) El programa de la festa major ha perdut _____ (*brillant*) aquest any.
  - d) La presidenta ha destacat la _____ (*perseverar*) del sector editorial durant els anys de crisi.
  - e) L'ajuntament ha presentat propostes per a _____ (*favor*) el consum de productes de proximitat.

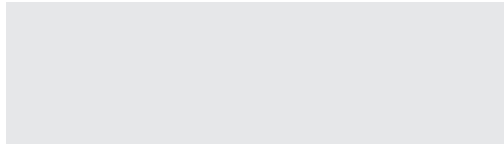
Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

